

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8CdoVP/3/2026
Identifikačné číslo spisu: 3723200311
Dátum vydania rozhodnutia: 11.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:3723200311.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. T., narodenej XX. T. XXXX, U., F. - Q. X, proti žalovaným 1/ V. N., narodenému XX. R. XXXX, Q., A. XXXXX/XXA, 2/ S. N.T., narodenej XX. R. XXXX, Q., A. XXXXX/XXA, obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou Nagy & Zachveja s.r.o., Bratislava, Štúrova 11, IČO: 36 868 272, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-7C/9/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. júna 2025, sp. zn. 8Co/34/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej súd „prvej inštancie“) rozsudkom č. k. PB-7C/9/2023-191 z 03. decembra 2024 žalobu v znení jej doplnenia zamietol a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Súd prvej inštancie po právnej stránke aplikoval § 38, 130 ods. 1, § 132 ods. 1, 2; § 133 ods. 2, § 134 ods. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia, že je vlastníčkou nehnuteľností, zapísaných na LV č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Púchov, k. ú. U. - W., parc. č. KN C XXXX G. výmere 888 m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. B. K. XXXX o výmere 102 m² - záhrada, parc. č. KN C 1XXX o výmere 794 m² - záhrada a stavby- rodinného domu s. č. XX, postaveného na parc. č. XXXX a taktiež určenia vlastníckeho práva ku stavbám, a to ku garáži, stodole, drevenej šope, stavby studne, murovanému humnu, kompostovisku s príslušenstvom, oploteniu pozemku, kanalizačnej prípojke, elektrických rozvodov, studni a betónovému nádvoriu s tým, že by bola žalobkyňa zároveň povinná strpieť zápis vecného bremena spočívajúceho v doživotnom práve na LV v prospech Boženy Žiakovej.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej „odvolací súd“) rozsudkom z 25. júna 2025 sp. zn. 8Co/34/2025 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“) bez právneho zastúpenia a spísania dovolania advokátom. Dovolateľka taktiež podala návrh (na č. l. 322 a nasl. spisu) na výnimku z povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní a subsidiárne žiadala o ustanovenie právneho zástupcu súdom.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne

poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovila osobitnú podmienku dovolacieho konania, vzťahujúcu sa k spísaniu dovolania zvoleným advokátom a jeho k obligatórnemu zastúpeniu advokátom v dovolacom konaní. Najvyšší súd v uznesení z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 39/2020 judikoval právnu vetu v znení: „spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok je síce odstrániteľný, avšak len do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom“.

12. Z obsahu spisu je nesporné, že dovolateľka bola odvolacím súdom riadne poučená o náležitostiach dovolania vyplývajúcich z § 428 a § 429 CSP. Rovnako bola poučená o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci (v poučení rozsudku odvolacieho súdu - v spise na č. I. 273). Taktiež z obsahu spisu vyplýva, že bola dovolateľka uznesením z 31. decembra 2025 sp. zn. PB-7C/9/2023 (na č. I. 315) súdom prvej inštancie vyzvaná v lehote 10 dní od jeho doručenia na doplnenie - predloženie dokladu preukazujúceho nadobudnutie vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa, s poučením o možnosti odmietnutia dovolania v zmysle § 447 písm. e) CSP. Uvedené uznesenie bolo dovolateľke doručené dňa 12. januára 2026, pričom dovolateľka doteraz na uvedené uznesenie/ uvedenú výzvu nereagovala a dovolanie o potrebné náležitosti nedoplnila (naviac sama uviedla, že „Centrum právnej pomoci je nanič, nepomôžu jej, koná nezákonne, dokonca vie, že porušuje GDPR“, z čoho možno vyvodiť, že dovolateľka sa obrátiť so žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu v dovolacom konaní na Centrum právnej pomoci nemieni - č. I. 322). Nad rámec dovolací súd akcentuje, že dovolateľka sama (ako strana sporu bez právnického vzdelania druhého stupňa) požiadala o výnimku z povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní (návrh na č. I. 322 a nasl. spisu), avšak dovolací súd neudeľuje výnimky na podmienky vyplývajúce ex lege, resp. neustanovuje advokátov, keďže je viazaný postupom a rozhodovaním len na základe a v medziach zákona.

13. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. septembra 2018 p. zn. IV. ÚS 489/2018 v súvislosti s interpretáciou ustanovenia § 429 ods. 1 a 2 CSP vyslovil, že „ak obligatórnou náležitosťou dovolania je aj jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky je možné odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní“.

14. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne v súlade s § 447 písm. e) CSP z dôvodu nespĺnenia podmienok podľa § 429 CSP. Z dôvodu rozhodnutia o podanom dovolaní z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia neposudzoval.

15. Výrok o trovách konania dovolací súd v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.